

0 2 cm

2 pav. Keramika iš šurfo 4. D. Ostrauskienės nuotr.

Fig. 2. Pottery from test pit 4

0 2 cm

3 pav. Titnago radiniai iš šurfų 8, 38, 40, 45. D. Ostrauskienės nuotr.

Fig. 3. Flint finds from test pits 8, 38, 40, and 45

žvyro sluoksnis be radinių, po kuriuo pasiektas įžemis – žvyras. Šurfuose 7 ir 51 po armens sluoksniu iškart pasiektas įžemis – smėlis, o šurfuose 4–6 ir 8 fiksuotas nevienodai išlikęs pilko grunto su angliukais sluoksnis (1 pav.). Šurfuose 4 ir 8 jis buvo išlikęs geriausiai ir siekė 20–30 cm, o šurfuose 5–6 buvo iki 15 cm storio. Trys mažos rudos molio masės su stambiomis grūsto granito priemaišomis keramikos šukės aptiktos šurfe 4 30–50 cm gylyje (2 pav.). Titnago nuoskala aptikta šurfe 8 (3:1 pav.). Aptiktas senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis preliminariai datuojamas neolitu.

Šurfuose 9–44, tirtuose į P nuo kelio iki miško, po velėnos ir armens sluoksniu 30–40 cm gylyje pasiektas įžemis – smėlis arba žvyras. Šurfe 13 įžemyje tirta duobė, užpilta rudu žvyru, kuriame rasta geležies šlako. Šurfuose 21, 24 ir 31 fiksuotos įžemyje įgilintos duobės, užpiltos smėliu su smulkiais angliukais. Jose radinių neaptikta. Šurfuose 17–18, 23, 34–45 armenyje ir įžemio paviršiniame sluoksnyje rasta titnago žaliavos. Archeologiškai vertingų radinių šiuose šurfuose nerasta. Šurfe 38 aptikta titnago nuoskala, o šurfe 40 – retušuota (?) skeltė (3:2, 3 pav.).

Šurfuose 45–50, kurie tirti miške, po samanomis ir pilko smėlio–miškožemio sluoksniu nuo 20–40 cm gylio tirtas 10–20 cm storio balto smėlio sluoksnis su pavieniais smulkiais angliukais. Po balto smėlio sluoksniu pasiektas įžemis – smėlis. Šurfe 45 rasta titnago nuoskala (4:4 pav.).

Prieš atliekant statybos darbus geležinkelio trasos vietoje nuo Neries upės iki žvyrkelio, grunto judinimo vietose būtina ištirti aptiktą kultūrinį sluoksnį.

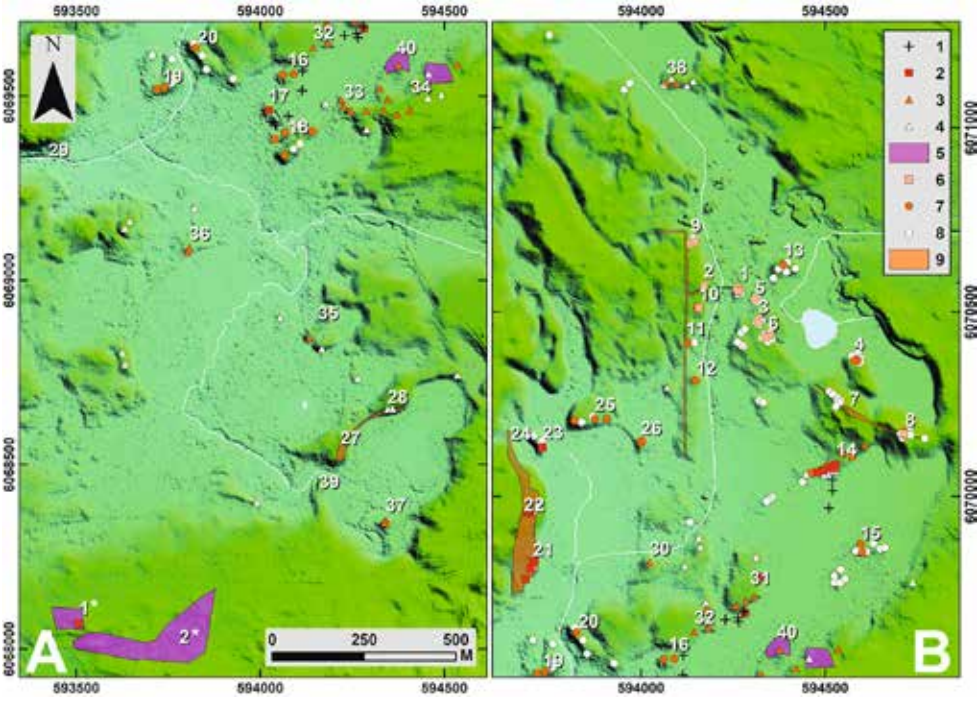
Varpiai Old Settlements

In 2019, KVP excavated 63 test pits (a total of 63 m^2) in Varpiai Old Settlements I and II (Jonava District, Central Lithuania). A roughly 10 cm thick layer of sand with isolated pieces of charcoal without finds was discovered under the plough layer in test pits 2–3 in the first settlement. In test pits 4–6 and 8 in the second settlement beside the Neris, a 15–30 cm thick layer, which consisted of grey soil with charcoal and which had survived unevenly, was preliminarily dated to the Stone Age (Neolithic) (Fig. 1). Hand built pottery was discovered in test pit 4 (Fig. 2), flint finds in test pits 8, 38, 40, and 45 (Fig. 4).

Lukas Gaižauskas,
Christopher Barber Troskosky

Akmens amžiaus gyvenvietės Šeškučių kaimo aplinkoje

2019 m. šio straipsnio autoriai atliko žvalgomuosius ir detaliuosius tyrimus Veržuvos upelio (Neries intakas) aukštupio, šalia kurio įsikūręs Šeškučių kaimas, aplinkoje (Vilniaus r.,

1 pav. Tyrimai Veržuvos upelio aukštupio aplinkoje. Žemėlapio pagrindas – skaitmeninis reljefo modelis. Žemėlapyje A pavaizduota tyrinėto regiono P dalis, žemėlapyje B – Š dalis. Skaitmenys žymi atskiras archeologines radimvietes, žvaigždutėmis išskirtos Gailiūnų 1 ir 2 radimvietės: 1 – 2019 m. gręžiniai; 2 – 2019 m. šurfai; 3 – 2019 m. kasiniai su radiniais; 4 – 2019 m. kasiniai be radinių; 5 – plotai, kuriuose vizualiai žvalgytas paviršius 2019 m.; 6 – 2018 m. šurfai; 7 – 2018 m. kasiniai su radiniais; 8 – 2018 m. kasiniai be radinių; 9 – plotai, kuriuose 2018 m. vizualiai žvalgytas paviršius. L. Gaižausko brėž.

Fig. 1. Investigations in the upper reaches of the river Veržuva. A digital elevation model was used as a background for the map. The S part of the investigated district is shown on map A, the N part on map B. The various archaeological sites are indicated by numerals, Gailiūnai 1 and 2 by numerals with an asterisk. 1 – 2019 boreholes; 2 – 2019 test pits; 3 – 2019 shovel test pits with finds; 4 – 2019 shovel test pits without finds; 5 – areas fieldwalked in 2019; 6 – 2018 test pits; 7 – 2018 shovel test pits with finds; 8 – 2018 shovel test pits without finds; 9 – areas fieldwalked in 2018

Bezdonių sen.). Senovės gyvenvietes šiame regione L. Gaižauskas atrado 2018 m. (*ATL 2018 metais*, 2019, p. 31–39). Ieškant naujų archeologinių objektų, dabartinių ir spėjamų buvusių vandens telkinių pakrantėse 2018 m. vizualiai iššvalgytas 2,6 ha plotas, ištirta 150 kasinių (apie 37,5 m^2) ir 12 šurfų (21 m^2), gruntas tiriant kasinius ir šurfus išsijotas per 5 mm akies sietą. Archeologinių radinių aptikta 47 kasiniuose ir 11 šurfų, surastos 29 naujos archeologinės radimvietės. 5 radimvietėse archeologiniai radiniai surinkti tik paviršiuje, 24 radimvietėse aptikti 20–50 cm storio archeologiniai sluoksniai, ištirtos 3 įgilintos struktūros. Surinktas 1061 akmens amžiumi – ankstyvuoju metalų laikotarpiu datuojamas radinys. 2019 m. pratęsus žvalgomuosius tyrimus siekta patikslinti 2018 m. kasiniais žvalgytų senovės gyvenviečių

preliminarią chronologiją, užfiksuoti archeologinių sluoksnių stratigrafiją bei surasti naujų archeologinių objektų dar netyrinėtose pakrančių atkarpose.

Žvalgomųjų tyrimų metu 2019 m. naujose ir anksčiau aptiktose radimvietėse iškasta 15 šurfų (44 m^2), taip pat ištirti 63 kasiniai (apie 15,75 m^2), apie 4,15 ha plote suartose kirtavietėse vizualiai žvalgytas paviršius (1 pav.). Tiriant kasinius bei šurfus gruntas sijotas per 5 mm akučių sietą. Žvalgomųjų tyrimų metu surinkti 2744 titnago, kitų akmens rūšių ir keramikos radiniai. Tiriant kasinius ir vizualiai žvalgant paviršių surasta 13 naujų archeologinių objektų – Šeškučių 30–40 ir Gailiūnų 1 bei 2 radimvietės. Dauguma radimviečių tyrinėta tik kasiniais, juose aptikti 30–50 cm storio archeologiniai sluoksniai slūgso iškart po miško paklote ir plono miškožemio sluoksniu. Jų stratigrafija gana vienoda, archeologiniai radiniai paplitę vidutiniame ar smulkiame gelsvai rudame smėlyje, dažnai su nedidele žvyro priemaiša. Rasti archeologiniai sluoksniai neišsiskiria grunto spalva ar struktūra, tačiau skiriasi atskirose radimvietėse aptiktų radinių tankis. Dalyje radimviečių rasta tik titnago skaldos, kitose rasti sluoksniai su mezolitu, subneolitu, galbūt ir ankstyvuoju metalų laikotarpiu datuojamais titnago dirbiniais ir keramika. Didžiausios radimvietės ploto ir radinių tankio atžvilgiu – Šeškučių 31–34 ir 40 – aptiktos aplink spėjamo buvusio ežero duburį vidurinėje tyrinėto regiono dalyje, aplink jį telkiasi ir dalis 2018 m. aptiktų radimviečių. Šeškučių radimvietėse 31–34, išsidėsčiusiose minėto duburio ŠV, P ir PR pakrantėse, rasti akmens amžiumi datuojami iki 50 cm storio archeologiniai sluoksniai. Šiose radimvietėse tyrinėtuose kasiniuose dažnai rasta porėtosios subneolitu datuojamos keramikos. **Šeškučių radimvietėje 31**, kasinyje aptiktas Nemuno kultūrai priskiriamo indo pakraščio fragmentas. Šioje vietoje ištirtas 4 m^2 ploto šurfas *6*. Jame radiniai aptikti 10–35 cm gylyje, rastos 9 Nemuno kultūros ir porėtosios keramikos šukės bei 1 titnago radinys. **Šeškučių radimvietėje 40** ištirtas vienas kasinys ir vizualiai žvalgytas paviršius, radimvietėje paviršiuje aptinkama itin daug radinių, jie paplitę apie 0,16 ha plote, atskiroje kranto pakilumoje. Rasta subneolitu datuojamos porėtosios keramikos, taip pat neornamentuotų trupintu granitu liesintos keramikos lygiu paviršiumi šukių. Ji greičiausiai priklauso subneolitinei Nemuno kultūrai. Surinkti titnago radiniai datuojami mezolitu–neolitu. Šeškučių radimvietėse 30, 36–38 tiriant kasinius aptikti archeologiniai sluoksniai, kuriuose buvo nedaug titnago radinių, 39 radimvietėje aptiktas vienas titnago radinys žemės paviršiuje.

Gailiūnų radimvietės 1 ir 2 aptiktos vizualiai žvalgant suartos kirtavietės paviršių Gailiūnų miške, tyrinėto regiono P dalyje. **Gailiūnų radimvietėje 1** paviršiuje rasta keletas viena šalia kitos gulinčių lipdytinės keramikos šukių, šioje vietoje ištirtas 4 m^2 ploto šurfas *15*. Šurfe, 20 cm storio sluoksnyje nuo žemės paviršiaus aptikta tokios pačios keramikos, susikoncentravusios apie 1 m^2 plote. Ko gero, tai vieno indo liekanos. Indo molio masė liesinta mineralinėmis priemaišomis, sienelės lygios ar nežymiai brūkšniuotos, jo datavimas neaiškus. **Gailiūnų radimvietė 2** taip pat aptikta vizualiai žvalgant paviršių. Išsiskyrė 23 titnago radinių koncentracija apie 12 m skersmens plote. Radimvietė yra gana toli nuo vandens telkinių, manome, jog čia aptikti radiniai priklauso vienam apgyvendinimo epizodui vėlyvajame mezolite.

13 šurfų ištirta 2018 m. aptiktose radimvietėse. **Šeškučių radimvietėje 14** ištirti šurfai 1–5 (20 m^2 plotas), aptiktas iki 70 cm storio archeologinis sluoksnis (2 pav.) su gausiais

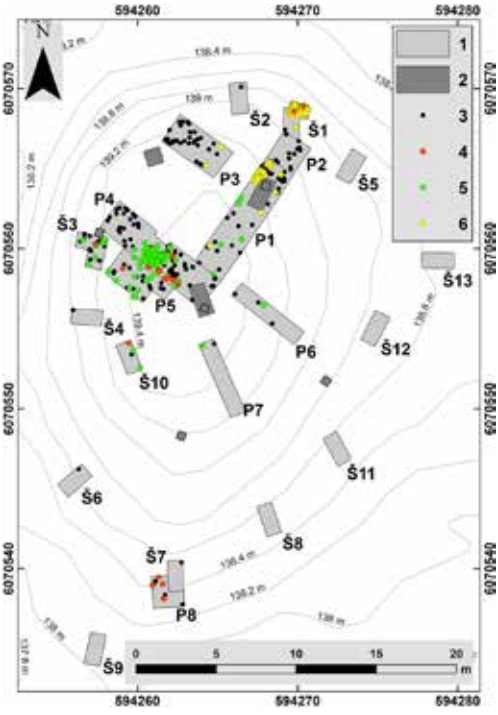
2 pav. Šurfo 1 PR sienelė, Šeškučių 14 radimvietė. L. Gaižausko nuotr.

Fig. 2. The SE section of test pit 1 at the Šeškučiai 14 site

mezolitu–subneolitu datuojamais titnago radiniais, subneolitu datuojama keramika. Iš viso surinktas 1661 radinys. Šurfe 4 aptikta vienos plačiaangės puodynės šukių koncentracija. Jos molio masė liesinta augalinėmis priemaišomis ar šeriais, sienelės netolygiai brūkšniuotos, iki 13 mm storio. **Šeškučių radimvietėje 23** tirtas šurfas *8* (4 m^2). Jame fiksuotas 70 cm storio archeologinis sluoksnis su platų laikotarpį aprėpiančiais radiniais – aptikta titnago skaldos, subneolitinės porėtosios keramikos ir I–II a. po Kr. datuojamos brūkšniuotosios briauninės keramikos. Šurfai 9–11 (3 m^2) buvo tiriami **Šeškučių radimvietėje 21**. Šurfe 9 aptiktas 30 cm storio archeologinis sluoksnis su vėlyvuoju mezolitu datuojamais titnago radiniais. **Šeškučių radimvietėje 22** 2018 m. paviršiuje rastų keramikos šukių vietoje tirti šurfai 12 ir 13 (3 m^2) – juose po dirvožemiu aptiktas labai žvyringo smėlio sluoksnis be radinių. Šurfas 14 (2 m^2) tirtas **Šeškučių radimvietėje 17**, 2018 m. kasinio vietoje. Čia aptiktas archeologinis sluoksnis geltoname smėlyje tęsiasi iki 80 cm gylio. Šurfe surinkta 240 titnago radinių. Jame nerasta keramikos, aptikta nemažai mikrorėžtukų ir taisyklingų skelčių, todėl manome, kad archeologinis sluoksnis formavosi tik vėlyvojo mezolito laikotarpiu.

Siekiant išsiaiškinti nuosėdų stratigrafiją uždurpėjusiame duburyje, aplink kurį pastebimas tankus akmens amžiaus datuojamų radimviečių tinklas (Šeškučių radimvietės 14–18, 31–34 ir 40), kalamuoju 3 cm skersmens zondu buvo ištirta 14 gręžinių iki 3 m gylio. Duburyje aptikti 0,6–3 m ir giliau nuo žemės paviršiaus esantys durpių sluoksniai. Duburio PV dalyje po durpių sluoksniais 2,5 m gylyje, arba H_{abs} 134,20 m aptiktas tamsiai žalsvai pilko sapropelio sluoksnis – čia egzistavusio ežero nuosėdos. Duburio susiaurėjime tarp Šeškučių radimviečių 17 ir 18, 0,6–2 m gylyje aptikti pramaišiui įvairaus smėlingumo ir durpingumo sluoksniai su žvyro priemaišomis ir mediena. Spėjame, jog čia egzistavo protaka iš paminėto buvusio ežero.

Atlikus žvalgomuosius tyrimus 2019 m. papildytas Veržuvos upelio aukštupio archeologinis žemėlapis. Nustatyta, kad tankiausiai akmens amžiuje buvo apgyvendintos ne paties upelio, bet tuo metu čia egzistavusio ežero pakrantės. Ežere buvo protaka į kitus duburius, esančius PV kryptimi, galbūt buvo pratekamas. Regione aptiktos jau kelios radimvietės, kur

3 pav. Tyrimų Šeškučių senovės gyvenvietėje 1 planas: 1 – 2019 m. tirtos iškasos; 2 – 2018 m. tirtos iškasos; 3 – titnago radiniai; 4 – keramika su organinėmis priemaišomis; 5 – keramika su trupinto granito priemaišomis; 6 – keramika su šamoto priemaišomis. L. Gaižausko brėž.

Fig. 3. The investigations at the Šeškučiai 1 site: 1 – 2019 trenches and test pits; 2 – 2018 test pits; 3 – flint finds; 4 – pottery with organic temper; 5 – pottery with crushed granite temper; 6 – pottery with grog temper

gyveno tiek porėtąją, tiek Nemuno kultūrai priskiriamą keramiką gaminusios subneolitinės bendruomenės. Ateityje tiriant šį regioną būtų įdomu išsamiau pažinti keramikos grupių chronologiją, kuri leistų suprasti abiejų kultūrų bendruomenių santykį.

2019 m. taip pat atlikti detalieji tyrimai **Šeškučių senovės gyvenvietėje 1**. 2018 m. joje tirti 5 kasiniai, vienas 1 m² ir du 2 m² šurfai. Rastas iki 30 cm storio archeologinis sluoksnis su akmens amžiaus – ankstyvojo metalų laikotarpio radiniais neaukštos kalvelės vidurinėje ir Š dalyse. Aptikta titnago skaldos radinių ir dirbinių, lipdytinės keramikos, liesintos šamotu, organinėmis priemaišomis arba trupintu akmeniu. Rasti mažiausiai dviejų virvelinės keramikos indų – rumbuoto puodo ir taurės – fragmentai. Tipologiškai gyvenvietė datuota subneolitu, neolitu ir ankstyvuoju metalų laikotarpiu. 2019 m. ištirtos 8 perkasos ir 13 šurfų, iš viso 92 m² (3 pav.). Senovės gyvenvietė yra apie 60 m skersmens kalvelėje plokščia vidurine dalimi, tankiai apaugusioje brandžiomis pušimis. Perkasos 1–5 kastos vidurinėje ir Š–ŠV kalvelės dalyse, perkasa 8 – kalvelės P papėdėje. Dėl tankiai augančių medžių nebuvo galima tirti didelių vientisų plotų vienas šalia kito ir visos perkasos nebuvo platesnės nei 2 m. Siekiant nustatyti radinių paplitimo ribas, šurfai ir perkasos 6 bei 7 tirti statmenai kalvelės šlaitui į visas puses nuo vidurinės dalies.

Visose iškasose stebėta panaši stratigrafija: po miško paklote buvo 10–25 cm storio pilkšvai rudo ar pilko vidutinio smėlio miškožemis, po juo – vidutinis gelsvai rudas smėlis, kuriame kasant gilyn daugėjo žvyro priemaišų. Iki 40 cm storio archeologinį sluoksnį sudarė pilkšvai rudo arba rudo vidutinio smėlio miškožemis ir gelsvai rudas arba rudas vidutinis ir stambus smėlis. Radiniai aptikti 10–50 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. Tankiausia radinių viršutinėje gelsvai rudo vidutinio smėlio sluoksnio dalyje, 30–40 cm gylyje. Gelsvai rudo smėlio paviršiuje, apie 30–40 cm gylyje atsidengė 10 įgilintų struktūrų, iš kurių tik kelias galima sieti su antropogenine veikla – iš jų buvo paimti 3 grunto mėginiai (apie 60 l) makrobotaniniams tyrimams.

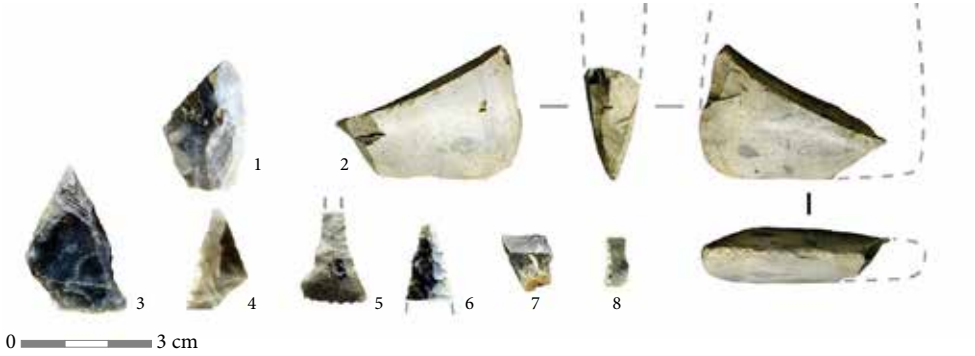
Iš viso surinkti 1372 archeologiniai radiniai: 895 keramikos fragmentai, 469 titnago ir 8 kitų akmens rūšių radiniai. Planigrafiškai

didžiausias radinių tankis stebėtas kalvelės vidurinėje ir Š bei ŠV dalyse. Š dalyje rasta beveik visa gyvenvietėje surinkta keramika su šamoto priemaišomis, skiriama Virvelinės keramikos kultūrai. Daugiausia jos rasta perkasose 1 ir 2 bei šurfe 1. Perkasoje 1 aptikti dviejų taurių fragmentai, o šurfe 1, atskiroje sankaupoje rasta nemaža dalis rumbuotos puodynės (4 pav.). Kalvelės vidurinėje dalyje, perkasose 4 ir 5 aptikta sankaupa su Nemuno kultūros puodynės šukėmis. Jos molio masė liesinta trupintu akmeniu, puodynės išorė ornamentuota horizontaliomis terasinėmis juostelėmis (4 pav.). Gyvenvietėje rasta ir daugiau akmeniu liesintos keramikos už šios sankaupos ribų, dalis jos, matyt, yra kitų laikotarpių – vėlyvojo neolito ar bronzos amžiaus, nes buvo rastas plokščio dugno fragmentas. Tarp gyvenvietėje surinktų titnago radinių buvo mezolito laikotarpio inventoriaus – taisyklingų skelčių fragmentų, ašmenėlių, trapecinių antgalių, tačiau didžiąją dalį gyvenvietėje rastų antgalių sudaro nuoskaliniai trikampiai antgaliai, suformuoti plokščiu retušu (5 pav.). Šie antgaliai galėjo būti naudojami tiek subneolito, tiek virvelinę keramiką gaminusių bendruomenių, o jų paplitimas persidengia su paminėtų keramikos grupių radiniais. Perkasoje 3 rastas gludinto titnaginio kirvio ašmenų fragmentas (5:2 pav.). Atskira radinių koncentracija aptikta kalvelės P papėdėje, šurfe 7 ir perkasoje 8. Čia rastos kelios dešimtys porėtosios keramikos šukių, kurių keli fragmentai puošti horizontalios virvelės įspaudais (4 pav.), pora nedidelių šukių su šamoto priemaišomis ir nedaug titnago radinių, tarp kurių buvo trikampis antgalis ir nuoskala nuo gludinto kirvio. Tipologiškai Šeškučių senovės gyvenvietė 1 datuojama mezolitu, subneolitu (4500–2600 m. pr. Kr.) ir

4 pav. Šeškučių senovės gyvenvietėje 1 rasta subneolito ir neolito keramika: 1 – subneolitinė Nemuno kultūros ir porėtoji keramika; 2 – virvelinės keramikos taurių dalys; 3 – virvelinės keramikos rumbuotas puodas. L. Gaižausko nuotr.

Fig. 4. Subneolithic and Neolithic pottery from the Šeškučiai 1 site: 1 – Subneolithic Nemunas Culture and porous pottery; 2 – fragments of Corded Ware beakers; 3 – a Corded Ware short-wave moulded pot

5 pav. Šeškučių senovės gyvenvietėje 1 rasti titnago dirbiniai: 1 – lancetas; 2 – gludinto kirvio fragmentas; 3–6 – plokščiai retušuoti nuoskaliniai antgaliai ir jų fragmentai; 7 – trapecinis antgalis; 8 – ašmenėlio fragmentas (1, 7, 8 – mezolitas; 2 – neolitas; 3–6 – subneolitas, neolitas ir ankstyvasis metalų laikotarpis). L. Gaižausko nuotr.

Fig. 5. Flint finds from the Šeškučiai 1 site: 1 – a lanceolate point; 2 – a fragment of a polished axe; 3–6 – triangular points made from flake blanks; 7 – a trapezoidal point; 8 –a microblade fragment. 1, 7, and 8 – Mesolithic; 2 – Neolithic; 3–6 – Subneolithic, Neolithic, and Early Metal Age

neolitu (2800–2400 m. pr. Kr.). Be priešistorinių radinių, aptiktos kelios šukės nuo vienos apžiestos arba žiestos galbūt XV–XVI a. datuojamos puodynės.

Medžio anglies mėginiai iš dviejų spėjamos antropogeninės kilmės įgilintų struktūrų ir iš Virvelinės keramikos puodynės šukių koncentracijos buvo datuoti ^{14}C metodu FTMC laboratorijoje. Gautos tokios datos (95,4 % tikimybė): struktūra 3 (perkasa 1) – 777–429 cal BC, struktūra 10 (šurfas 7) – 809–544 cal BC, angliukas iš Virvelinės keramikos šukių koncentracijos (šurfas 1) – 902–1157 cal AD. Nė vienos datos negalime susieti su gausiausiai gyvenvietėje aptiktomis radinių grupėmis ar šalia mėginių rastais radiniais. Datuotos medžio anglys galėjo atsirasti tiek natūralių, tiek žmogaus sukeltų miško gaisrų metu. Be to, gyvenvietėje neradome aiškiai I tūkst. pr. Kr. skirtinos keramikos.

Šeškučių senovės gyvenvietės 1 tyrimai suteikė naujos medžiagos subneolito ir neolito bendruomenių Rytų Lietuvoje pažinimui. Aptikta kol kas labiausiai į Š nutolusi Nemuno kultūros keramikos radimvietė. Po truputį gausėja duomenų, kad šios kultūros bendruomenių apgyventa teritorija nesibaigė Pietų Lietuvoje. Visgi 2019 m. nepavyko aptikti su subneolito ar neolito radiniais susijusių kontekstų, tokių kaip įgilintos struktūros, kurie leistų datuoti skirtingą archeologinę medžiagą ^{14}C metodu. Ateityje labai svarbu sukaupti daugiau su archeologiniais kontekstais susietų datų, kad galėtume pradėti interpretuoti šių skirtingų subneolito ir neolito bendruomenių tarpusavio santykius, jei tokių buvo, šiame ir kituose regionuose. Šio tikslo pasiekti beveik neįmanoma tiriant vien smėlines gyvenvietes, todėl ateityje naujų archeologinių objektų Šeškučių kaimo regione ieškosime uždurpėjusių vandens telkinių duburiuose ir jų priekrantėse. Paaiškėjo, jog Šeškučių senovės gyvenvietėje 1 egzistuoja horizontali stratigrafija – skirtingų laikotarpių radiniai sudaro atskiras sankaupas, dėl to nagrinėti šios gyvenvietės vidinę struktūrą lengviau nei daugelio kitų smėliniuose dirvožemiuose esančių gyvenviečių, kurios priešistorėje naudotos dažniau.

Stone Age sites in the vicinity of Šeškučiai village

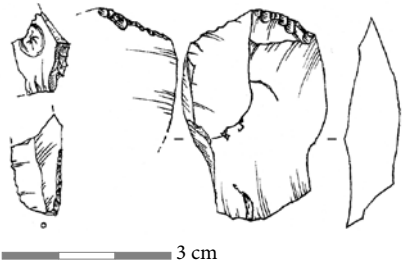
13 new prehistoric loci, dated to the Mesolithic and Subneolithic, were discovered during a field evaluation in the region around the headwaters of the small river Veržuva in 2019 (Šeškučiai and neighbouring villages, Vilnius District) (Fig. 1). The evaluation procedure consisted of a fieldwalking survey and an excavation with various test pits, including shovel test pits (Fig. 2). Comprehensive excavations were also conducted at the Šeškučiai 1 locus of the Šeškučiai archaeological site (Fig. 3). This locus has a horizontal rather than vertical stratigraphy with multiple occupations dating to the Mesolithic, Subneolithic, and Neolithic based on the typology of the flint tools (Fig. 5) and pottery (Fig. 4). Some areas show virtually no mixing of the materials allowing the conclusion to be drawn that it would be possible to identify a series of discreet occupations by Subneolithic hunter-gatherers and Neolithic Corded Ware Culture groups at the site over time. The radiocarbon results indicate that a disturbance, possibly natural and connected with the period during the first half of 1st millennium BC, occurred in the area. No direct evidence was discovered of any interaction between the Subneolithic and Corded Ware groups, which was the reason for the evaluation at Šeškučiai 1. However, substantial evidence was found for a more northern boundary for the settlement of Subneolithic Nemunas Culture groups in Lithuania. Little temporal information currently exists on any interaction between these groups and the Subneolithic groups that produced Porous Ware. The district's wetland areas are next in line to be evaluated for possible stratified contexts, which would allow a more detailed chronology to be created.

Gabrielė Gudaitienė

Dūkštelių senovės gyvenvietės tyrinėjimai

Dūkštelių senovės gyvenvietėje (UK 38282) (Vilniaus r.) šiemet buvo tęsiami 2013 m. pradėti tyrimai (*ATL 2012 metais*, 2013, p. 587–590; *ATL 2013 metais*, 2014, p. 40–43; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 28–32; *ATL 2015 metais*, 2016, p. 22–26; *ATL 2016 metais*, 2017, p. 24–26, *ATL 2018 metais*, 2019, p. 41–42). Tirtas 6 m² plotas archeologinio objekto V dalyje, kur iki šiol buvo ištirtas vienas šurfas ir 10 m² plotas. Fiksuota kelių sluoksnių stratigrafija: 40 cm storio pilkai rudo suarto dirvožemio sluoksnis, apie 10 cm storio gelsvai pilko smėlio sluoksnis, iki 35 cm storio geltono smėlio sluoksnis, pereinantis į balkšvą įžeminį smulkiagrūdį smėlį su limonito intarpais ar žvyrą.

Kasinėjant 2019 m. rasti 34 radiniai, visi titnaginiai (1 retušuota skeltė, galbūt 1 nuoskala su retušo žymėmis, 1 gramdukas ir 31 titnago skaldymo atlieka) (1 pav.), taip pat baigta tirti dar 2018 m. atsidengusi dėmė 17 (2 pav.), kuri, ko gero, yra ne antropogeninės kilmės, bet galbūt medžio išvarta. Kitaip nei plotuose, ankstesniais metais kasinėtuose senovės gyvenvietės R dalyje, čia nerasta keramikos ir degusių kaulų.

1 pav. Titnaginiai dirbiniai. G. Gudaitienės pieš.

Fig. 1. Flint artefacts